

Det här verket har digitaliserats vid Göteborgs universitetsbibliotek.
Alla tryckta texter är OCR-tolkade till maskinläsbar text. Det betyder att du kan söka och kopiera texten från dokumentet. Vissa äldre dokument med dåligt tryck kan vara svåra att OCR-tolka korrekt vilket medför att den OCR-tolkade texten kan innehålla fel och därför bör man visuellt jämföra med verkets bilder för att avgöra vad som är riktigt.

This work has been digitised at Gothenburg University Library.
All printed texts have been OCR-processed and converted to machine readable text.
This means that you can search and copy text from the document. Some early printed books are hard to OCR-process correctly and the text may contain errors, so one should always visually compare it with the images to determine what is correct.



• HVAR 8 DAG •

ILLUSTRERADT

MAGASIN

8DE ÅRG.

DEN 11 AUGUSTI 1907.

Nº 45



Foto. Rylander, Kristianstad.

utskö: Kem. A.-B. Bengt Svjersparre Ståm—Öbg.

C. J. F. LJUNGGREN.
KONSUL. SVERIGES HANDVERKSORGANISATIONS ORDFÖRANDE.

C. J. F. LJUNGGREN.

ORDFÖRANDE I SVERIGES HANDTVERKSORGANISATION.

Den sammanslutning mellan vårt lands handverkare och mindre industriidkare, som bär namnet Sveriges Handtverksorganisation, hade under förra veckan ett mycket uppmärksammat årsmöte i Kristianstad. Med Sveriges Handtverksorganisation är konsul C. J. F. Ljunggrens namn intimt sammanknutet.

Sammanslutning på alla områden är ju tidens lösen. Naturligtvis har Sveriges Handtverkskår, som under skråväsendets dagar hade så fasta och starka organisationer att stödja sig vid, äfven i denna näringsfrihetsförordningens tid ej kunnat undgå att på sammanslutningens väg söka värna om sina intressen. De många små fabriks- och handtverksföreningarna i landets skilda delar förblefvo dock tämligen betydelse-

för att på skilda linjer värna om olika sidor af handtverksintressena. Sveriges Handtverksorganisation — så bestämdes namnet — skulle upptaga och föra fram alla handtverksfrågor af mera ideell natur.

Nu följde ett rastlöst arbete, i hvilket konsul Ljunggren var den ledande mannen. Det gällde först att så vidt möjligt samla alla landets handtverksföreningar och intressera dem för organisationens sträfvanden. Konsul Ljunggren reste själf omkring till olika föreningar, höll föredrag och ordnade verksamheten, bildade nya föreningar, där dylika saknades, och väckte till lif sådana, som höllo på att inslumra.

Hans arbete kunde ej förblifva utan frukter. Nu äro inalles 80 föreningar med omkring 6,000 med-



Foto. Rylanders eftertr.. Kristianstad

lösa, så länge de voro isolerade från hvarandra, utan något inbördes samarbete och utan något gemensamt organ utåt. Så bildades en "centralorganisation", som i sig skulle innesluta de många små föreningarna och föra deras talan inför myndigheterna. Det gick emellertid trögt med sammanslutningsarbetet. Centralorganisationen arbetade under ekonomiska svårigheter och utan erforderligt understöd af sina underlydande föreningar. Striderna mellan arbetsgifvare och arbetare gjorde sig alltmera bemärkta, och de rena arbetsgifvareintressena blefvo så många, att de hotade förkväfvat och undertrycka den mera ideella sidan af den verksamhet som organisationen föresatt sig.

Såsom ordförande i fabriks- och handtverksföreningen i Kristianstad — en af landets större handtverksföreningar — kom konsul Ljunggren att intressera sig för hithörande frågor, och på hösten 1904 invaldes han som centralorganisationens ordförande efter byggmästare A. E. Magnusson i Stockholm, centrala arbetsgifvareförbundets nuvarande ordförande.

Med sin kända energi och arbetsförmåga kastade sig konsul Ljunggren genast in i arbetet. Han insåg snart, att, om något verksamt skulle kunna uträttas för handtverksnärings utveckling och yrkesskicklighetens främjande, de båda olika intressena — arbetsgifvareintressena och de mera ideella sträfvandena — ej kunde inordnas under samma organisation, hvarför han utarbetade förslag till nya utvecklingslinjer för det hela. På årsmötet i Göteborg godkändes den utarbetade planen, och centralorganisationen och centrala arbetsgifvareförbundet separerade i allsköns samsja

SVERIGES HANDTVERKSORGANISA-

lemmar och några hundratals enskilda medlemmar anslutna till Sveriges Handtverksorganisation.

Många och stora äro de frågor, som upptagits på Sveriges Handtverksorganisationens arbetsprogram och antingen förts till en god lösning eller ett godt stycke på vägen mot en sådan. Vi vilja endast erinra om frågan om *lärlingsväsendets ordnande*, om *inrättandet af yrkesskolor*, om *en statslånefond för handtverket*, om *erforderligt stipendieanslag för handtverkarnes studieresor* samt *åt föreståndare för och facklärare vid rikets tekniska aftonskolor*, om *för hela landet gemensamma gesällbref och belöningsmedaljer* m. m.

Dessutom har konsul Ljunggren genom utgifvande af *Sveriges Handtverksorganisationens småskrifter* lagt grunden till vissa fonder, afsedda att understödja handtverkarens sträfvanden, och själf har han genom en donation afsevärdt främjat en sådan fondbildning.

Att intresset för organisationens sträfvanden genom allt detta växt sig starkt, det har man kunnat bevittna vid årsmötena i Norrköping 1906 och i Kristianstad innevarande år. Ordförandens energiska arbete vitsordades från flera håll.

Konsul Ljunggren är också i den lyckliga ställningen att kunna genom sina förbindelser med personer inom olika verksamhetsområden, genom sin ställning som ledamot af Riksdagens Andra Kammare och genom sin högst ovanliga arbetsförmåga och initiativrikedom kraftigare än de flesta föra handtverkarnas talan.

*

De yttre konturerna af konsul Ljunggrens lif må också i korthet antydas.

Född i Kristianstad 1858 och son till den bekante grundläggaren af därvarande mekaniska verkstad genomgick han efter skolstudier i födelsestaden Polyteknikum i Zürich, maskiningenjörskursen, och öfvertog 1880 ledningen af Ljunggrens Verkstad. På olika sätt verksam för sitt samhälles utveckling invaldes han 1902 som representant för staden Kristianstad i Riksdagens Andra Kammare och fick sitt mandat förnyadt 1905. Inom riksdagen har han i flera motioner framfört viktiga spörsmål på näringslivets olika områden och till icke så få vunnit riksdagens bifall. Vi

erinra endast om frågan rörande det föreslagna nya handelsdepartementet, revision af konkurslagen, åtgärder mot illojal konkurrens m. fl.

Inom Skånska Handelskammaren, som tillkommit på konsul Ljunggrens initiativ, är han ordförande sedan år 1906, dess första verksamhetsår.

Anspråkslös och i bästa mening folklig till sin läggning har han i det enskilda umgängeslivet förvärfvat sig många vänner öfver hela vårt land, och Sveriges handtvärfvare se i honom mannen, som både vill och kan föra deras talan med kraft. De vänta sig mycket af Sveriges Handtverksorganisation under konsul Ljunggrens ordförandeskap.

—dé—



TIONS ÅRSMÖTE I KRISTIANSTAD.

Kliché i Kem. A.-B. Bengt Silfversparre Sthlm.—Gbg.

TROLLSPEL . . .

FÖR HVAR 8 DAG AF GUST. GRÖN.

“Tolilolalili-plilili-öm-li-ali-lo-m . . .”

Det gick en ungmäs och klämde handklaver och efter honom följde en hel skara unga, par om par. Söndagseftermiddag var det någon bit in på sommaren. Solen lyste klar och vacker.

Det var glädje i ungdomsskaran. Alla skrattade och glammade, under det de med lätta steg hoppade efter takten från handklaveret. De hade aldrig känt en sådan fröjd. Kunde aldrig förstå, hvad det var för någonting, som låg i luften denna dag . . .

Och då de gingo förbi någon stuga, kommo de gamla ut och ställde sig i knutarna och gluttade. Det var märkvärdigt, tyckte de allihop, gubbar och gummor. En sådan glädje, sådan fröjd, sådan . . . Ja, se ungdomstiden . . .

Och när tankarna kommo dit, drogo de alla en djup suck, och det var nästan så att tårarna sutto och dallrade i ögonvråerna . . .

Sådan fröjd, sådan . . .

Och den unga, långa skaran drog vidare. Allt vildare ljödo tonerna från handklaveret, allt ystrare marscherade de unga människorna . . .

“Mpli-mpli-mpli-alili-mli-alilo-alilo-mli-addali-alilo-ilalo . . .”

Och de kommo fram till gräsplanen, där de plögade hålla till vid leken och dansen under helgdagsnätterna. De stannade där och slog sig ned par

om par rundt om, tills man fått ordna till dans och lek . . .

Det var ett par, som under marschen dit gått sist . . . Rallti-Mattes hette han, och hon kallades Gorås-Ingeborg. De gingo ett långt stycke in i skogen och satte sig.

— Jag är underlig till mods i dag, sade hon.

— Är du . . . idag? . . . gaf han till svar.

— Ja, idag, sade hon och var nästan gråtfärdig. Jag har aldrig känt mig oroligare. Du ska' få se, att det händer något idag. Aldrig har handklaveret låtit underligare. Och vild glädje bådär alltid något. Det plägar alltid mor säga.

Han satt och funderade en stund

— Det är nästan så att äfven jag erfarit något slikt, medgaf han därpå.

De sutto båda tysta ett tag. Så slog hon armen om hans hals.

— Haf mig kär, Mattes . . . Hvad som än händer, Mattes . . .

Och liksom beskyddande slog han sin arm om hennes lif.

— Min Ingeborg . . . sade han endast, och rösten vardt så tjock och grötig på sista stafvelsen. —

Nu ljödo toner från fiol borta vid lekplanen. Då stodo de båda tysta upp och gingo dit. — — —

— Det var en hemsk musik, sade hon och lutade

sig mot honom, när de kommo fram. Han nickade.

De unga hade nu fått fiolmusik i stället för handklaverslåt. Den förra lät ju bättre. Och eftersom det fanns en stuga alldeles i närheten, där det bodde en fiolspelman vid namn Sjugars Per och han var luten att spela, då de talade vid honom, så var det så. Och han, som spelade handklaver, var det inte stucken ändå... Han ville så gärna dansa själf så.

Nu var det en kuslig historia med Sjugars Per, som de närvarande ungdomarna inte visste något om förrän långt, långt efteråt...

Se, han hade redan under nattvardstiden fått Gorås-Ingeborg kär. Och strax därefter hade han börjat göra sig till för henne, försökt ta henne om lifvet och liksom skämta med henne så där kärvänligt, som en vet ungmän finna nöje i att göra med ungmör somliga gånger. Men det hade aldrig lyckats för honom. Aldrig. Och då han alltid synbarligen gjorde sig stor möda för att erhålla hennes gunst men alltid förgäfves, så var det han snart löjlig inför ungdomen, och det var det förstas alldeles slut för honom hos de andra ungvullorna också. Hos dem var han dock i förstone inte alldeles omöjlig men var det dock så småningom, då de finga se, hur han bar sig åt.

Hans kärlek hade så småningom öfvergått till hat mot Gorås-Ingeborg, och han begynte tänka ut hämdplaner. Så mycket värre var det honom förstas, då det äfven med tiden var det bekant, att hon tyckte om Rallti-Mattes och att de båda skulle ha hvarann...

Därefter höll han sig inne från ungdomen en lång, lång tid. Och det var först nu på senare tiden han framträdte inför dem igen — nu vorden en skicklig fiolspelman. Ungdomen tyckte bättre om honom nu än den gjort förut. Nu var han tyst och tillbakadragen, brydde sig aldrig om ungvullorna, satt bara på spelmanssätet och skötte fiolen. Han såg så modfärdig ut att de rakt tyckte synd om honom.

Under tiden han hållit sig borta från ungdomen hade han arbetat på sitt sätt. Han hade hört talas om att man kunde spela till kärlek... Fast det var mycket krångligheter, innan man uppnådde en sådan färdighet. Man måst först ha träd i förbund med den onde... Man skulle ha en fiol, i hvars hals skulle vara inpassad en bit af ett människoben, funnet en torsdagsnatt på kyrkogården, liggande i öst och väst; man skulle... Ja, det var odrägligt mycket.

Sjugars Per hade besökt någon trollgubbe längst upp i Säffsnäs finmark. Han hade gått på kyrkogårdar, känt sig vettskrämd, tyckt sig vara lufvad af den onde vid flera tillfällen, därför att han hade gjort något fel.

Aldrig hade han dock varit mer illa till mods än nu sistlidne torsdagsnatt, då han afgifvit det slutgiltiga löftet till den onde att få ta hans själ, när han för godt finner. Kallsvetten hade lackat. Han hade frusit, som om det varit den värsta gråvintersdag. Men så är det inte för godt håller att se den onde stå midt framför en och hanle...

På det mest artiga sätt hade han stått och försäkrat Sjugars Per, att han på allt sätt skulle ställa till det bästa för honom. Han skulle visst icke fordra hans själ än på många, många år... Hans fiol skulle låta, antingen han sof eller var vaken, antingen han höll den i handen eller icke... Och med afseende på ungvullan, forfor den onde att tala, så skulle Sjugars Per spela så länge, att hon och hennes fästman måste sluta och dansa af trötthet, och skiljas för att svalka sig och torka svetten. Och om de släppte hvarandra efter den dansen, då skulle de för evigt vara skilda. Då skulle han, Sjugars Per, alldeles visst

få hennes kärlek... Det skulle nog gå... Och nog skulle han stå ut att spela... Som var nämndt, skulle fiolen spela, antingen han höll den i handen eller inte...

Och då på hade den onde gjort en sirlig bugning och aflägsnat sig. Sjugars Per hade sedan blifvit liggande där afsvimmad, ända tills det var det morgon.

Och nu satt han här och hade redan börjat låten, som skulle afgöra hans öde. Han var det först ängslig, när han inte såg Rallti-Mattes och Gorås-Ingeborg, men så fick han se dem komma fram ur skogen. De voro så besynnerliga till utseendet... Anade de någonting... Och nu hviskade hon något i hans öra... Skulle de kanhända inte dansa... Då skulle han få det fint... Hade den onde lurat honom kanske... Nej, nu begynte de... Gu... nu hade han så när sagt något... Det skorrade till så hemskt i fiolen, att alla de dansande vände blickarna mot spelmannen...

Det var en underlig låt... Stopp var det upphöra med dansen... Alla blefvo slutligen så trötta, att de ville digna, men det var något, som tvang dem att hålla på... Och aldrig slutade han spela håller... De sågo bort mot spelmannen och nickade åt honom att sluta, men tror någon han gjorde det...

Och så stupade ett par, därpå ett annat, så ettredje, och slutligen var det blott Rallti-Mattes och Gorås-Ingeborg, som dansade. Och de höllo sig så tätt intill hvarandra, som om de varit rädda för att någon velat skilja dem åt...

Sjugars Per satt och undrade och undrade och ängslades... Hur i all världen kunde de stå ut så länge... Det där är nog en kärlek, som ingen förmår rubba... Det vore kanske så godt jag slutade... Jag borde kanske sluta...

Och han tog bort fiolen från hakan, men den spelade ändå, lika vildt. Och han måste sitta och spela... sitta och spela så att han svettades. Han kunde inte låta bli...

Och Rallti-Mattes och Gorås-Ingeborg dansade utan återvändo. Deras drag voro slöa och matta. Allt blod vek småningom bort från deras kinder. Bleka som lik svängde de kring där. Och till sist dansade äfven de omkull.

Nu hade några af de andra börjat återkomma till medvetandet. De som kunde resa sig, skyndade fram till det sist stupade paret och försökte få lif i det. Men det lyckades inte.

De båda unga hade dansat in i evigheten, hårdt tryckta mot hvarandra.

Sjugars Per hade äntligen fått fiolen att tala. Han hade kastat den ett långt stycke från sig och stod jämte de andra och betraktade de båda döda. Hvad han tänkte, vet ingen, men en stund därefter tog han fiolen, gick in i sin stuga och kastade den på spisen, sedan han gjort upp elden.

Sedan var det några unga, som senare på natten såg honom ansatt af svåra kräkningar stå på alla fyra på sin förstugubro.

Hvart han sedan tog vägen, har aldrig blifvit berättadt. Ätminstone var det ingen på den trakten, som såg honom därefter.

I spisen, där han brände upp sin fiol, spelar det ibland än i dag en underlig låt... Därför har ingen vågat bo i stugan, utan den har fått förfalla...

Och ännu under ljusa och fina sommarnätter kunna ungmäns och ungvullor, som ha hvarandra öfver allt annat kära, se två unga människor, en man och en kvinna, lätta som dimmor, tråda en underlig dans vid tonerna af en sällsam låt inifrån en fallfärdig stuga...

ANTIALKOHOL-KONGRESSEN.



Foto. Ellqvist, Stockholm.

Kliché: Kem. A.-B. Bengt Sjöforsparre Sthlm.—Olg.

DET AF KONUNGEN FÖR KONGRESSEN GIFNA GARDEN PARTY I LOGÅRDEN (K. SLOTET).
H. Mit representerades vid mottagningen af prins Gustaf Adolf, (X), hvarjämte prins Eugen öfvervar densamma.



Foto. Ellqvist, Stockholm.

Kliché: Kem. A.-B. Bengt Sjöforsparre Sthlm.—Olg.

GRAFVE SCARZYNSKY FRÅN S:T PETERSBURG FÖRELÄSER. Under kongressen har greve S framhållit det föregångsarbete i nykterhetsfrågan, som i Sverige utförts. Sverige intager inom detta arbetsområde en framskjuten ställning, åt hvilket för landet smickrande förhållande gafs erkännas uttryck från alla lands delegerade.

KÄJSAR VILHELMS LANDSTIGNING VID KULLEN.



NEDRE FYREN PÅ KULLEN. — KÄJSAREN I MÖLLE. — SKARVENÄS. — RESAN TILL OCH FRÅN MÖLLE.

Den 29-30 juli ankrade "Hohenzollern" med kajsar Vilhelm omhord utanför Arild och kajsaren företog en tur i ångbarkass längs kusten samt landsteg i Mölle och gjorde en förvandring till Kullen. Besöket bief helt kort, enligt lokalprästens förmodan möjliggen beroende på det påtagligt genererande inträsse, man ådagalade för det Kåjerliga majsstället. Af våra bilder visa de tre: Kajsaren (X) i Mölle samt ångbarkassen med kajsaren till och från land. — Hörbilderna äro vyer från Kullen med nedre fyren; dessa äro tagna af Fotofotograf *Linnart i Mölle*; de tre kajsarbilderna äro tagna af amatörer.

ALLT FÖR FREDEN.



Efter fotograf.

Kliché: Kem. A.-B. Bengt Sjöforsparre Sthlm.—G. g.

FREDSKONGRESSEN I HAAG: Presidenten Neliidow lägger den 30 juli grundstenen till det af Carnegie donerade Fredspalatset.



Efter fotograf.

Kliché: Kem. A.-B. Bengt Sjöforsparre Sthlm.—G. g.

KÄJSARMÖTET VID SWINEMÜNDE DEN 3 JULI. Öfver: De båda kajsarjakterna, tsarens "Standard" (1) och kajsar Wilhelms "Hohenzollern" (2).

Under: Den tyska slagflottan som eskorterar kejsaren vid mötet mellan de båda monarkerna.

KONUNGEN OCH KRONPRINSEN BESE BOHUS FÄSTNING.



KONUNG OSCAR OCH KRONPRINSEN BESÅGO I DAGARNE DEN UNDER ÖFVERSTELÖJTNANT GRILL'S (X) LEDNING
RESTAURERADE GAMLA MINNESVÅRDA FÄSTNINGEN BOHUS.
FOTO. STEEN-MÖLLER, GÖTEBORG.

EMELIE FLYGARE-CARLÉN.

ETT HUNDRAÅRSMINNE.

Under 1800-talets tre första årtionden fanns här i Sverige nästan ingen värdefull prosadiktning. Släktet som skref var ett släkte af lyriker och dikten var värs, än i klingande och manlig derton, än musikaliskt återgifvande det inre lifvets mystik. Det var en värd af bländande blomning, Tegnér's, Geijers, Atterboms, Stagnelii, den romantiska idealismens tid. Poesien var oborgerlig och högtflygande, var ren, stor, i viss mening "klassisk" konst.

Omkring 1830 ebbade så på sätt och vis denna flodvåg, och ett nytt släktled framträdde. Tiden återfick 1700-talets verklighetsintressen, blef ånyo mera utåtvänd och praktisk, sysslade med liberal politik och sociala sträfvan.

1830 är julirevolutionens år, då "borgarkungadömet" skapas i Frankrike. Den nya tidsandan märktes också inom Sveriges vitter-

het. Öfvanpå lyriken kom romanen, borgarståndets mest skattade konstform som förut endast rent undantagsvis hade idkats och ej kommit till riktigt anseende. Men nu framträdde en rad skribenter som skildrade lifvet omkring dem, visserligen icke med den verklighetsskärpa som vår tid är van vid utan vederbörligen romantiseradt för det mesta, men i alla fall. Och betecknande nog, blef det i främsta rummet med tre kvinnor, som dikten lämnade lyrikens himlar och återvände till jorden, till det praktiskt hvardagliga och verklighetens tusen små detaljer.

Dessa kvinnor voro den förnåma salongsromanens idkarinna friherrinnan v. Knorring, den betydande personligheten Fredrika Bremer och den, hvars hundraårsminne går in nu den 8 augusti, den mest lästa och populära af dem alla — Emelie Flygare-Carlén.

I Strömstad fanns för hundra år sedan en handlande



Efter ett äldre porträtt.

EMELIE FLYGARE-CARLÉN.

Klädh: Bengt Skjerveparre.

Smith, som hade en stor barnskara — yngst bland dem flickan Emelie. Under sina uppväxtår insöphon grundligt den lilla västkuststadens miljö, var jämt nere i faderns butik eller hos sjömän och fiskare i deras tillhåll och bodar och slukade med förtjusning deras skrock, sägner och skepparhistorier. Hon lärde äfven att känna skärgården, dit hon sedan förlade sin yppersta berättelse. Tjugu år gammal, rycktes hon emellertid från hemtrakten genom giftermålet med d:r Axel Flygare och tillbringade nu några år i Småland. Men mannen dog och fru Emelie återvände till Bohuslän.

Rätt hvad det var återigen förlofvad, nu med juristen Dalén, miste hon äfven honom, och från denna tid sökte hon tröst i författarskapets glädje. Hennes första roman "Valdemar Klein" utkom 1838 och snart därpå i rask följd åtskilliga andra,

som ändå näppeligen lofvade hvad hon sedan blef, väl beskedliga och konventionella som de äro.

1839 hade fru Emelie flyttat till Stockholm och gift sig där med skriftställaren Johan Gabriel Carlén, den på sin tid kände storordige och beskedlige "republikanen". Nu höll hon litterär salong; det var det unga släktledet, de liberala och "borgerliga" stockholmsförfattarne, Aftonbladskretsen, som samlades där, om än icke exklusivt.

Så inföll fru Carléns bästa tid. Med ett lyckligt grepp flyttade hon sin diktningsskädeplats till sin hembygd. 1842 utkom skärgårds- och brottmålsromanen "Rosen på Tistelön", som eröfrade ett nytt område åt prosaskildringen med en bestämd omgifnings verkliga lif och människor. 1844 följde "Pål Värning" med sina förträffliga genrebilder och sin delvis icke mindre utmärkta personschildring; man påminne sig "gudmor på Knäppen". Hit hör äfven

"Enslingen på Johanneskärr" men i all synnerhet fru Carléns mästerverk "Ett köpmanshus i skärgården" som skrefs för Aftonbladet 1859—60 och hvars hufvudpersoner köpman Moss m. fl. äro gjorda med stor sanning och äskådlighet.

Mindre konstnärligt betydande men märkliga so n litterärt tidstec-ken äro de tendensromaner fru Carlén har författat. Tendensromanen be- traktades då för tiden med änn i större misstro- ende än nu, men med litteratu-rens närmande till verkligheten i en liflig tid kom den naturligtvis med. Mest bekant bland fru Carléns arbeten af denna art är den mot läseriet riktade "En natt vid Bullarsjön", som emellertid både är uttänjd och falskt patetisk, och där den kvinnliga pännan icke har räckt till. Fru Carléns fält var hvardagligheten, och "romantiska" figurer som "Bullarsjöns" Justus eller teaterbofvar som läsareprästen äro mycket underlägsna hennes verklighetsmänniskor.

Fru Carlén hade emellertid arbetat sig fram till en plats bland våra allra mest lästa och erkända skriftstäl- lare. Hon skref äfven under följande decennierna band på band, af ganska olika värde visserligen, men hennes böcker funnos öfverallt och hennes namn syntes rundt omkring i kalendrar och tidskrifter. Liksom Fredrika Bremer, nådde hon äfven utlandet. Hon blef gammal och upplefde en verklighetsskildring, krafti- gare, mer illusorisk, stundom också brutalare än hennes 1830-tals "realism". Men i fru Edgrens årtionde — vid Emelie Flygare-Carléns litterära 50-årsjubileum, om jag ej misstager mig, alltså 1888 — kunde C. D. af Wirsén med sanning lyckönska, som telegrammet



Foto. Hæger, Stmsd

EMELIE FLYGARE-CARLÉNS HEM I STRÖMSTAD.

Kisché: Bengt Sjöbergparre.

löd, "Sveriges största nu lefvande författarinna". Ty var då än en del af fru Carléns produktion föråldrad, var hon likväl utan tvifvel som hel författarpersonlighet en mera betydande gestalt än hennes yngre med- systrar i Apollo — låt vara att ingen vet, hvad den just då bortgångna fru Benedictson kunde ha blifvit, därest ej hennes bana så snart blifvit afbruten. Fyra år senare bortgick äfven fru Carlén.

Hennes plats är vid sidan af hennes egen tids romandiktare, framför allt hennes kvinnliga kolle- ger fru Knorring och Fredrika Bremer. Den sist- nämnda når hon icke i läggningens djup, i allmän kulturell betydelse och näppeligen håller i hennes allra bästa människoskildring — en figur som "ma chère mère" hos Fr. Bremer finns väl icke hos fru Carlén. Men dennas bästa teckningar och personer ha dock så mycket lif och hennes berättartorn så mycken raskhet att hon med alla sina fel somliga skildringars bredd och obetydlighet — egentligen i stort och helt för sin tid blef den *läsbaraste*, om än icke den mest geniala af de tre.

Fredrik Vetterlund.

(Se porträtt i Veckans Porträttgalleri).

Den 3 aug. fyllde f. d. generalmajoren, f. d. landshöfdingen greve *Harald Spens* 80 år. Öfverste och chef för 2:dra lifgrenadierregementet 1871, generalmajor 1886, afsked u. a. 1888. Landshöfding i Kronobergs län 1884—98. Mångårig ledamot af styrelsen för Östgöta hypoteksförening, dess ordf. 1870—76. Led. af Riksd. F. K. 1875—79 samt 1890—07. Mångårig led. af Östergöt. läns landsting, ordf. för Kronobergs läns landsting 1888—94, ordf. för länets Hush. sällskap 1889—98 Mång- årig led. af Bankoutskottet dess vice ordf. 1894—96 och ordf. 1897—98.

* * *

Den 30 juli fyllde ledamoten af Riksd. F. K. bruksägaren och disponenten *C. Wennberg* i Jönköping 70 år. Vid unga år förvaltare af det stora Tidaholmsgod- set, har W. med stor kraft och förmåga arbetat på Tidaholms utveckling och af samhället erhållit hederstiteln Tidaholms grundläggare. Under den tid till 1902 då W. dit förlade sin verksamhet deltog han i snart sagt alla Tidaholms allmänna an- gelägenheter, icke sällan såsom ledare. Nu bosatt i Jönköping är W. led. af stads fullmäktige äfvensom led. af Riksd. F. K.

* * *

Den 1 aug. afled en af Venersborgs mär- kesmän, doktor *Karl Bylund*, vid fyllda

72 års ålder. Som stadsläkare och tidi- gare som regementsläk. samt inom en stor enskild praktik har dr. B. utöfvat en betydande verksamhet, i hvilken ingått ett flertal vetenskapliga studieresor utom- lands. Det var dock som kommunalman han inlagdt de största förtjänsterna om sin stad. Tjugufemårig ordförande inom stadsfullmäktige var dr. B. att anse såsom den ledande för samhällets angelägenhe- ter, och huru dessa blifvit till stor del tack vare dr. B:s eminenta förmåga till- godosedda, därom finnes endast en mening. Han var ordf. mästare i frimurarnes St. Johannisloge i Venersborg.

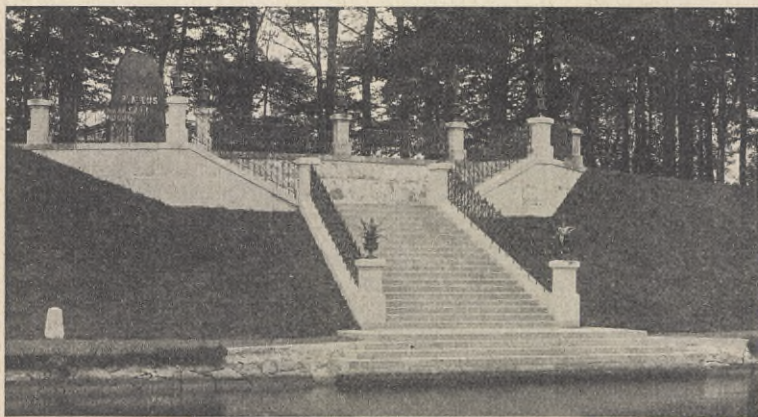
KRONPRINS GUSTAF Å LUNDUTSTÄLLNINGEN.

Den 1 aug. aflade kronprinsen ett besök å utställningen i Lund, från hvilket tillfälle vi lämna vidstående grupp-bild af H. K. H. jämte utställningsstyrelsen m. fl. Den vackra utställningen syntes tillvinna sig kronprinsens fulla intresse under det genomgående besöket å de olika afdelningarne.



Foto, Jonns Eftertr., Lund.

Kliché: Kem. A.-B. Bengt Sjöbergsparre Stålm.-Gbg.



Baltzar von Platens graf vid Göta kanal, nära Motala, har under sommaren försetts med en trappbyggnad, hvars breda granittrappor leda från kanalen upp till barriären. Vården har därvid fått ett monumentalt utseende mera värdigt minnet af kanalverkets skapare och ägnadt att väcka förbifarandes uppmärksamhet. Våra bilder visar monumentet i sitt nuvarande och i sitt förra (X) skick.

Öfre bilden:
BALTZAR VON
PLATENS GRAF-
MONUMENT I
SITT NU FULL-
BORDADE
SKICK.

Nedre bilden:
GRAFVENS UN-
DANSKYMDA
UTSEENDE
FÖRE OMÄND-
RINGEN.



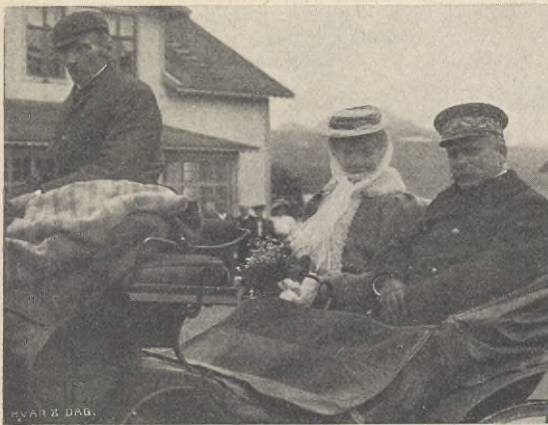
Foto. Wallgren Motala.

Kliché: Bengt Sjöbergsparre



Foto. Ohlsson, Östersund.

SVENSKA MOSSKULTURFÖRENINGEN
Från Svenska Mosskulturföreningens nyligen afhållna möte i Östersund återgifva vi ofvan en gruppbild tagen vid en synnerligen Widén (3), landshöfding, frih. de Geer (4),



Efter fotografi

Kliché: Bengt Sjöfversmark

LANDSHÖFDING (OCH FRU) WIDÉN PÅ BESÖK VID FJÄLLNÄS.

Insändaren af denna fotografi förklarar besöket vara en anmärkningsvärd händelse för Härjedalen och påpekar att sedan Karl XI ingen svensk konung besökt "den bortglömda provinsen".

*

Ståletsaren B. Beskows nya sköld, "Manhem", är i dagarna fullbordad. Den är drifven och etsad i stålplåt, med den rundt löpande dekoreringsen i guld på djupetsad oxiderad botten.

*

En storartad folk- och skyttefäst afhölls nyligen i Hedemora, därvid landshöfding Holmqvist höll ett med jubel mottaget fosterländskt tal.



Efter fotografi

Kliché: Bengt Sjöfversmark

»MANHEM», ståletsaren B. Beskows, Göteborg, nya sköld.



LANDSHÖFDING HOLMQVIST VID FOLK- OCH SKYTTEFÄSTEN I HEDEMORA. Vid sidan om landshöfdingen stå borgmästare Winquist (t. v. å foton) samt häradsh. af Callerholm (t. h.).

BILDER.



GENS ÅRSMÖTE I ÖSTERSUND.

lyckad utflykt till ett af föreningens försöksfält. Vi namnteckna: Jordbruksministern (1), ecklesiastikministern (2), landshöfding disp. Nobel (5), grossh. Fränckel (6).

Kliché: Kem. A.-B. Bengt Silfversparre Sthlm.—Gbg



Efter porträtt

GUSTAF FREDRIKSON, 75 år den 31 juli.

Foto. Jonason. Gbg.

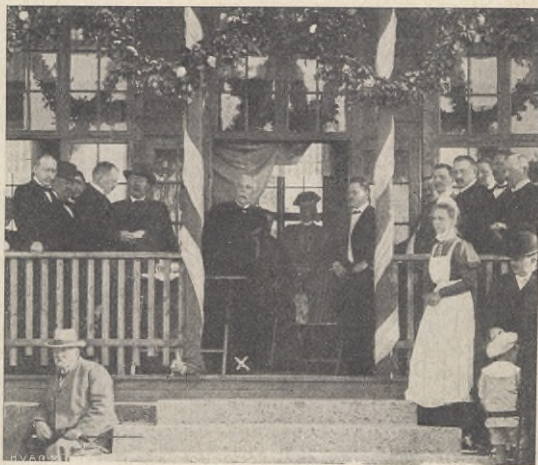


Foto. Ranch Varberg. LANDSHÖFDING ASKER (X) invigde nyligen Apelvikens sanatorium för skrofulösa barn vid Varberg.

Kliché: Bengt Silfversparre.

Till de talrika hyllningsbevis som på hedersdagen kommo vår främste skådespelare till del från förbund

och enskilda konstnärer vid teatrarna, skola säkerligen sälla sig många tysta hälsningar af beundran, tacksamhet och lyckönskan från den stora svenska allmänhet för hvilken *Gustaf Fredrikson* alltid varit en favorit, och hvilens äkta, stora konstnärskap under decennierna utgjort den svenska teaterpublikens främsta och bästa teaterafnär.



Foto. Ranch, Varberg.

APELVIKENS NYINVIKTA KUSTSANATORIUM.

Kliché: Bengt Silfversparre.

DET OROLIGA MAROCKO: CASABLANCA.

DEN BYGGNAD, I HVILKEN DE EUROPEISKA ARBETARNE VORO INKVARTERADE. Vid det mördande anfall å dessa hvilket utfördes af de fanatiska infödda arbetarne, demolerades huset.



DEN MYCKET OMTALADE HAMNEN I CASABLANCA.

Detta marockanska hamnområde är ett af de åtta som öppnats för europeisk handel. En fransk firma utför de stora arbetena på hamnens iståndsättande i ett tidsenligt skick.

Kliché: Bengt Silfverparre.

PASCHANS RESIDENS I CASABLANCA
Denne i hög grad främlingsfientlige högste ämbetsman å platsen har flera gånger af stormakternas ombud anmälts för sultanen med begäran om hans entledigande.

Rfler fotografier



Marocko, som för icke längesedan gaf anledning till en segsliten diplomatisk "fråga", hvars lösning makterna trodde sig åtminstone förbereda i Algeciras,

har åter trädt i förgrunden för det europeiska intresset. I Casa Blanca, en af rikets åtta för europeer öppna hamnar, ha fanatiska rättrogna öfverfallit och mör-

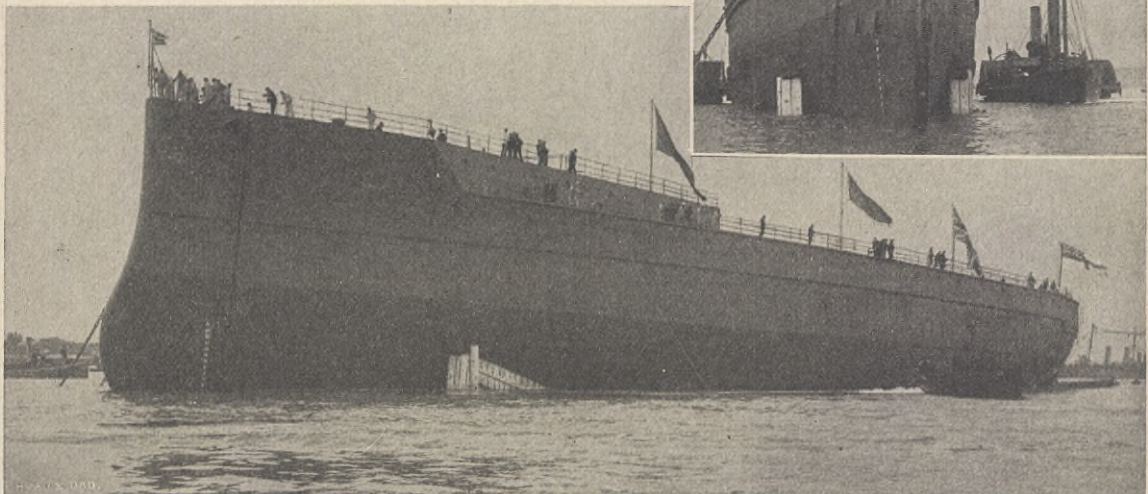
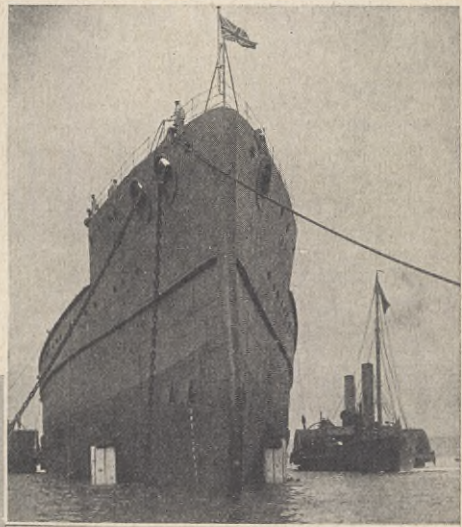


PLATSEN FÖR ÖFVERFALLEN I CASABLANCA: Infödda arbetare under ledning af en fransk ingenjör vid hamnarbetena.

dat flera hvita. Det heliga kriget mot inkräktarna förkunnas och intill dess den i hast beslutade fransk-spanska aktionen till lugnets återupprättande hunnit iscensättas, sväfva de hvita i stor fara och rädda sig också massvis genom flykten.

Sultanen som genom Algecirasbeslutet skulle få väsentligt ökad auktoritet, ser sig genom dessa händelser i stort trångmål. Rörelsen är nämligen lika mycket riktad mot honom, som klandras för de eftergifter han tvungits göra till makterna. De få försök den inhemska regeringen själf gjort att hålla de oroliga elementen i tukt vittna blott om fullständig vanmakt. Och ute i bärgen håller Raisuli till med den fångne Mac Lean som gisslan.

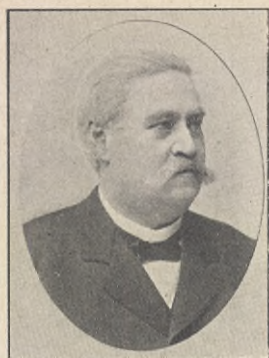
Några förvecklingar med Tyskland befaras icke, då man där betraktar det som naturligt att Frankrike, hvars undersåtar de flesta af offren för oroligheterna voro, med all kraft inskrider.



Efter fotografier. ENGLANDS OCH VÄRLDENS STÖRSTA SLAGSKEPP: "Bellerophon" löper af stapeln den 27 juli. Det är icke länge sedan H. 8. D. visade bilden af "Dreadnought", som då betraktades som kulmen för slagskeppsbygandets konst; men hetstämman är icke minst på krigföringens område, och med Bellerophon är den fruktansvärda Dreadnought af England själf redan afgjordt distanserad.

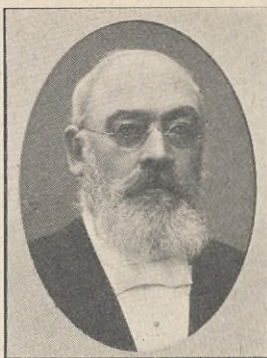
Kliché: Kem. A.-B. Bengt Sjöforsparre Stilm.—Ölg

VECKANS PORTRÄTTGALLERI.



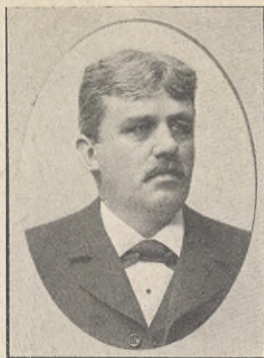
G. H. SPENS.

F. d. landshöfdingen, f. d. generalmajoren greve Harald Spens i Stockholm fyllde den 3 aug. 80 år. Utfröligare data återfinnes å sid. 714.



C. A. WENNBERG.

Led. af Riksd. F. K. f. d. d'ponenten Carl August Wennberg i Jönköping fyllde den 30 juli 70 år. Utfröligare data å sid. 714.



P. E. STENFELT.

Riksdagens f. bibliotekarie Per Edvin Stenfelt i Södertelje fyllde den 31 juli 65 år. Stud.-ex. 61, kansl. 63, e. o. kanslist i finansdepartementet s. å. Riksd. bibliotekarie 84, afsked från bibliotekarietjänsten 07.



C. A. A. MURRAY.

Kapten Adolf Murray i Stockholm fyllde den 27 juli 45 år. Stud.-ex. 80, adjutant hos konungen 07. H. maj:ts ombud i skytteförbundens öfverstyrelses verkställande utskott och vice ordf i samma utskott 05, ordf. inom utskottet 1 jan. 07.



C. G. ALSING. †

F. d. handlanden Carl Gustaf Alsing, kontorschef i firman Mollnie & Co. i Jönköping, afled å Vingsö den 20 juli 84 år gammal. Led. af fattigvårdsstyr. 63—83, af stads tillförord. rådm. (illetterad) flera gånger under 1860 och 70 talen, led. af styr för Jönk. stads o. läns sparb. under nämnda tid m. m.



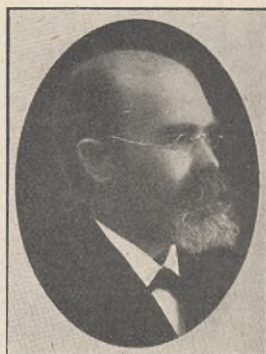
N. JOHNSON. †

Grosshandlaren Nils Johnson i Eslöv afled därst. den 24 juli, 67 år gammal. Led. af kommunalfullm., skolråd m. m. Varm missionsvän.



J. A. WISSNELL. †

E. o. hofpred. Johan Alfred Wissnell afled den 25 juli i Höja Stud.-ex. 71, prästvigd 80, e. e. hofpredikant 88, regementspastor vid Första Svea Artilleriregt. 90, kyrkoherde i Höja och Starby församlingar sedan 01. Hög frimurare.



F. MÖLLER. †

Den 16 juli afled provinsläkaren med. lic. Fredrik Möller i N. Fryksdalens distr. Född 57, stud 75, med. kand. 82, lic. 87. Efter tjänstgöring å skilda orter prov.-läk. i N. Fryksdalens sedan 99.



K. BYLUND. †

Regementsläkaren och stadsläkaren, doktor Karl Bylund, afled den 1 aug. 72 år gammal. Utfröligare data å sid. 714.



C. M. WICKSTRÖM. †

Den 18 juli afled i Östersund rådmannen, v hädshöfdingen Carl Mauritz Wickström. F. 48, e. o. notarie i Svea hofrätt 73, innehade magistrats- och domareförordnanden, rådmän och magistratssekreterare i Östersund 84. Not. publ. 07.



P. J. LINDHOLM. †

Den 23 juli afled i Västanå, Eifkarleby, hemmansägaren och kyrkovärden Per Johan Lindholm, 58 år gammal. Mångårig nämndeman, kyrkovärd, suppl. i landstinget, led. af kommunalnämnden, skolrådet och fattigvårdsstyr. m. m.

VIII ÅRG. 45^E HÄFTET INNEHÅLLER:

C. J. F. Ljunggren. — Trollspel af Gust. Grön. — Anti-alkohol-kongressen. — Kejsar Vilhelms landstigning vid Kullen. — Fredskongressen i Haag. — Kejsarmötet vid Swinemünde. — Konungen och kronprinsen bese Bohus fästning. — Emelie Flygare-Carlén. — Kronprins Gustaf å Lundutställningen. — Baltzar von Platens grafmonument. — Svenska bilder. — Det oroliga Marocko. — Englands och världens största slag skepp. — Veckans porträttgalleri.

F. A. B. HVAR 8 DAGS TRYCKERI. GÖTEBORG. 1907.